Valiokunnan mietintö TaVM 37/2018 vp─ HE 313/2018 vp

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 313/2018 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- neuvotteleva virkamies Juha Jokinen, sosiaali- ja terveysministeriö
- ylimatemaatikko Tarja Taipalus, sosiaali- ja terveysministeriö
- osastopäällikkö Kaisa Forsström, Finanssivalvonta
- asiantuntija Hannu Ylänen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- lakimies Ismo Heinström, Eläkesäätiöyhdistys — ESY ry
- asiantuntija Piritta Poikonen, Finanssiala ry
- Compliance Officer Markus Mankin, Keva
- työmarkkinalakimies Jouko Hämäläinen, KT Kuntatyönantajat
- johtava lakiasiaintuntija Outi Aalto, Työeläkevakuuttajat TELA ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry
- Vakuutuskassat ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia, eläkesäätiölakia, vakuutuskassalakia, merimieseläkelakia, maatalousyrittäjän eläkelakia, Kevasta annettua lakia ja valtion eläkerahastosta annettua lakia. Lisäksi ehdotetaan muutettaviksi työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 9 b ja 9 e §:n muuttamisesta annettua lakia ja työntekijän eläkelakia.

Esityksen tarkoituksena on uudistaa työeläkevakuutusyhtiön ja Kevan omistajaohjauksen periaatteiden laatimista ja julkistamista koskevia säännöksiä. Lisäksi ehdotetaan lisättäviksi sisällöltään vastaavat säännökset eläkesäätiölakiin, vakuutuskassalakiin, merimieseläkelakiin, maata-

lousyrittäjän eläkelakiin ja valtion eläkerahastosta annettuun lakiin siltä osin kuin mainittujen lakien säännökset koskevat lakisääteistä eläkevakuuttamista. Kaikilla työeläkelaitoksilla olisi esityksen mukaan oltava vähintään yleisluontoiset omistajaohjauksen periaatteet.

Jos työeläkelaitos sijoittaa sellaisten kohdeyhteisöiden osakkeisiin, jotka ovat kaupankäynnin kohteina säännellyllä markkinalla Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, työeläkelaitoksen olisi omistajaohjauksen periaatteissa kerrottava sijoitusstrategian ja omistajaohjauksen periaatteiden välisestä liitynnästä. Periaatteissa olisi tällöin kerrottava tavoista, joiden avulla työeläkelaitos pyrkii saamaan tietoja ja seuraamaan kohdeyhteisöiden ja niiden johdon toimintaa. Työeläkelaitoksen olisi tällöin myös määritettävä ja kerrottava ne menettelyt, joiden avulla se mahdollisesti pyrkii vaikuttamaan kohdeyhteisöiden toimintaan, sekä työeläkelaitoksen ja kohdeyhteisöiden, sen muiden osakkeenomistajien ja muiden sidosryhmien välisen vuoropuhelun periaatteet.

Omistajaohjauksen periaatteet olisi lisäksi julkistettava työeläkelaitoksen internetsivuilla. Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen osalta sallittaisiin omistajaohjauksen periaatteiden pitäminen yleisesti saatavilla muulla vastaavalla tavalla.

Työeläkevakuutusyhtiöistä annettuun lakiin ehdotetaan myös eräitä lähipiiritoimia ja johdon palkitsemista sekä niistä päättämistä koskevia tarkennuksia. Ne ovat pääosin teknisluonteisia ja tarpeellisia vakuutusyhtiölakiin ja osakeyhtiölakiin ehdotettujen muutosten johdosta. Tältä osin työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa pyrittäisiin muutamaa yksityiskohtaa lukuun ottamatta säilyttämään nykytila.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallituksen esityksellä täsmennetään työeläkevakuutusyhtiöiden, Kuntien eläkevakuutusjärjestelmän ja muiden eläkelaitosten omistajaohjauksen periaatteiden laatimista ja julkistamista koskevia säännöksiä. Tavoitteena on yhdenmukaistaa eläkelaitosten omistajaohjauksen periaatteita.

Ehdotuksen mukaan työeläkelaitoksen olisi kerrottava sijoitusstrategian ja omistajaohjauksen periaatteiden välisestä liitynnästä sen sijoittaessa osakkeisiin Euroopan talousalueella. Lisäksi eläkelaitoksen olisi kerrottava tavoista, joilla se pyrkii saamaan tietoja ja seuraamaan kohdeyhtiöiden ja niiden johdon toimintaa. Eläkelaitosten olisi myös määriteltävä ne menettelyt, joiden avulla se pyrkii vaikuttamaan kohdeyhtiöiden toimintaan sijoittajan roolissa.

Talousvaliokunta pitää hyvänä, että erilaisia työeläkelaitoksia koskevaa lainsäädäntöä yhdenmukaistetaan, ja esittää siten hallituksen esityksessä ehdotetun lainsäädännön hyväksymistä vähäisin teknisin muutoksin.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

1 §. Lain soveltamisala. Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1 §:n 3 momentista on jäänyt poissulkematta vakuutusyhtiölakiin hallituksen esityksessä HE 305/2018 vp ehdotettu muutos, joka koskee kyseisen lain 6 luvun 20 d ja 20 e §:ää. Säännösehdotukset ovat pitkälti päällekkäisiä ja koskevat henkivakuutustoimintaa harjoittavia vakuutusyhtiöitä, eikä niitä ole tarkoitus soveltaa työeläkevakuutusyhtiöihin. Tämän vuoksi 1 §:n 3 momentin listausta tulee täydentää viittauksella vakuutusyhtiölain 6 luvun 20 d ja 20 e §:ään.

3. Laki eläkesäätiölain muuttamisesta

1 luku. Yleiset säännökset

6 b §. Hallituksen esityksen HE 305/2018 vp (TaVM 34/2018 vp) yhteydessä eläkesäätiölakiin on lisätty uusi 6 b—6 e §, minkä vuoksi uusi lisättävä pykälä saa numeron 6 f.

4. Laki vakuutuskassalain muuttamisesta

1 luku. Yleisiä säännöksiä

9 b §. Hallituksen esityksen HE 305/2018 vp (TaVM 34/2018 vp) yhteydessä vakuutuskassalakiin on lisätty uusi 9 b—9 e §, minkä vuoksi uusi lisättävä pykälä saa numeron 9 f.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

> *Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 313//2018 vp sisältyvät 2. ja 5.—9. lakiehdotuksen.*
>
> *Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 313/2018 vp sisältyvän 1., 3. ja 4. lakiehdotuksen.* ***(Valiokunnan muutosehdotukset)***

Valiokunnan mietintö TaVM 37/2018 vp

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:n 3 momentti, 6 b §:n 1 momentin 1 kohta, 9 b §:n 4 momentti, 9 f, 9 g ja 10 b §, 11 §:n 1 ja 4 momentti ja 12 j §,

sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 3 momentti ja 9 f § laissa 246/2018, 6 b §:n 1 momentin 1 kohta laissa 894/2008, 9 b §:n 4 momentti ja 11 §:n 1 momentti laissa 524/2008, 9 g § laissa 309/2015, 10 b §, 11 §:n 4 momentti ja 12 j § laissa 1046/2014, sekä

lisätään 12 d §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1046/2014, uusi 3 momentti ja lakiin siitä lailla 318/2015 kumotun 13 a §:n tilalle uusi 13 a § seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

— —

Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 2 a, 3, 3 a—3 c, 4, 5, 11 a ja 11 b §:ää, 13 §:n 1 momenttia sekä 14—16, 16 a, 17—19, 24 a—24 c ja 25 §:ää, 2 luvun 1 a §:ää, 3 §:n 1—5 momenttia, 4 ja 5 §:ää, 6 §:n 2 ja 3 momenttia, 7 ja 9 b §:ää, 10 §:n 1 momentin 3 kohtaa sekä 12, 16, 17, 18 a, 18 b, 19 ja 20 §:ää, 3 lukua, 4 luvun 2—6 §:ää, 5 luvun 2 §:n 2 momenttia, 3, 6 a, 18 ja 18 a §:ää ja 22 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa, 6 luvun 1, 2, 2 a, 3, 4, 4 a, 5, 7, 7 a, 8—12, 12 a, 14—17, 18 ja 20 a—20 e §:ää, 21 §:n 1, 3 ja 5 kohtaa ja 22 §:ää, 7 luvun 6 §:ää, 8 luvun 24 ja 26 §:ää, 8 a lukua, 9 luvun 1—5, 5 a—5 d ja 7—12 §:ää ja 13 §:n 2 kohtaa, 10—13 ja 13 a lukua, 14 luvun 5 §:ää, 16 luvun 2 §:n 2, 4 ja 6 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 4 momenttia sekä 8—10 ja 13 §:ää, 17 luvun 2 §:n 3 momenttia, 19 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 20 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 21 luvun 6 ja 7 §:ää, 12 §:n 1 ja 2 momenttia ja 17—21 §:ää, 23 luvun 9 §:n 2 ja 3 momenttia ja 31 §:n 3 momenttia, 24 lukua, 25 luvun 1 §:ää, 3 §:n 2 momenttia, 4—7 §:ää, 16 §:n 1 momenttia sekä 25—27 §:ää, 26 lukua eikä 31 luvun 2, 4 ja 10 §:ää.

— —

6 b §

Toimiluvan mukaisen toiminnan rajoittaminen

Valtioneuvosto voi rajoittaa määräajaksi yhtiön toimiluvan mukaista toimintaa, jos:

1) 6 a §:n 1 momentin 1—3 kohdassa säädetyt toimiluvan peruuttamisedellytykset täyttyvät; taikka

— —

9 b §

Hallintoneuvosto

— —

Mitä vakuutusyhtiölain 6 luvun 6 §:ssä säädetään menettelystä toimikelpoisen hallituksen puuttuessa, sovelletaan myös hallintoneuvostoon. Hallintoneuvostoon ja sen jäseniin sovelletaan lisäksi, mitä tämän lain 10 a §:ssä säädetään esteellisyydestä, osakeyhtiölain 6 luvun 3, 5 ja 6 §:ssä hallituksen päätöksenteosta, kokoontumisesta ja pöytäkirjasta, mainitun luvun 11—13 ja 22 §:ssä hallituksen jäsenen toimikaudesta, eroamisesta ja erottamisesta ja hallintoneuvoston tiedonsaantioikeudesta ja mainitun lain 24 luvun 3 §:ssä välimiesmenettelystä.

— —

9 f §

Hallitukseen sovellettavat vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain säännökset

Työeläkevakuutusyhtiön hallitukseen ja sen jäseneen sekä yhtiön muuhun edustajaan sovelletaan lisäksi, mitä vakuutusyhtiölain 6 luvun 6 §:ssä säädetään menettelystä toimikelpoisen hallituksen puuttuessa. Lisäksi hallitukseen ja sen jäseneen sovelletaan osakeyhtiölain 6 luvun 2 ja 3 §:ää hallituksen yleisistä tehtävistä ja päätöksenteosta, mainitun luvun 5—7 §:ää hallituksen kokoontumisesta, pöytäkirjasta ja tehtävien siirtämisestä, mainitun luvun 11—16 §:ää hallituksen jäsenen toimikaudesta, eroamisesta ja erottamisesta, hallituksen täydentämisestä, konsernisuhteesta ja sopimuksesta ainoan omistajan kanssa sekä mainitun luvun 25—28 §:ää edustamisesta.

9 g §

Ilmoitusvelvollisuus hallituksen jäseniä ja toimitusjohtajaa koskevista muutoksista Finanssivalvonnalle

Työeläkevakuutusyhtiön on ilmoitettava hallituksen jäseniä ja toimitusjohtajaa koskevista muutoksista viipymättä Finanssivalvonnalle. Ilmoituksessa on esitettävä selvitys siitä, että hallituksen jäsenet täyttävät 9 e ja 12 §:n ja toimitusjohtaja 11 ja 12 §:n mukaiset vaatimukset.

10 b §

Omistajaohjauksen periaatteet

Työeläkevakuutusyhtiön hallituksen on vahvistettava periaatteet siitä, miten yhtiön omistuksista muissa yhteisöissä johtuvia oikeuksia käytetään (*omistajaohjauksen periaatteet*). Omistajaohjauksen periaatteissa on arvioitava myös yhtiön toimitusjohtajan ja palveluksessa olevien hen-

kilöiden muiden yhteisöjen tai säätiöiden hallintoelinten jäsenyydet ottaen huomioon työeläkevakuutusyhtiön edut.

Omistajaohjauksen periaatteissa on kuvattava yleisellä tasolla sellaisten 1 momentissa tarkoitettujen kohdeyhteisöjen osalta, joiden osakkeet ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla Euroopan talousalueella:

1) miten omistajaohjaus liittyy sijoitusstrategiaan;

2) menettelytavat kohdeyhteisöiden toiminnan seuraamiseksi sijoitusstrategian kannalta merkityksellisissä asioissa;

3) menettelytavat äänioikeuden ja muiden osakkeisiin liittyvien oikeuksien käyttämiseksi kohdeyhteisöissä;

4) miten työeläkevakuutusyhtiö käy vuoropuhelua kohdeyhteisöiden, niiden muiden osakkeenomistajien ja sidosryhmien kanssa.

Työeläkevakuutusyhtiön on julkistettava internetsivuillaan maksutta omistajaohjauksen periaatteet.

Työeläkevakuutusyhtiön on julkistettava internetsivuillaan maksutta 2 momentissa tarkoitetut tiedot ja niiden osalta vuosittainen selvitys omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanosta. Jos työeläkevakuutusyhtiö ei kuitenkaan omistajaohjauksen periaatteissaan laadi kuvausta 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista kokonaan tai osittain taikka julkista niitä tietoja tai niitä koskevaa selvitystä omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanosta, sen on julkistettava selvitys poikkeamisen syistä.

11 §

Toimitusjohtaja

Työeläkevakuutusyhtiöllä on toimitusjohtaja, jonka hallitus nimittää. Hallitus päättää toimitusjohtajan palkitsemisesta. Jos yhtiöllä on toimitusjohtajan sijainen, myös häneen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään toimitusjohtajasta.

— —

Työeläkevakuutusyhtiön toimitusjohtajaan sovelletaan lisäksi, mitä vakuutusyhtiölain 6 luvun 6 §:ssä säädetään menettelystä toimikelpoisen toimitusjohtajan puuttuessa. Lisäksi toimitusjohtajaan sovelletaan, mitä tämän lain 10 a §:ssä säädetään esteellisyydestä sekä osakeyhtiölain 6 luvun 2 §:n 2 momentissa pätemättömän päätöksen noudattamisen kiellosta, mainitun luvun 17 ja 18 §:ssä toimitusjohtajan yleisistä tehtävistä ja läsnäolosta hallituksen kokouksessa, mainitun luvun 20 §:n 2 ja 3 momentissa toimitusjohtajan eroamisesta ja erottamisesta ja mainitun luvun 25 ja 26 §:ssä edustamisesta.

12 d §

Sisäinen valvonta

— —

Hallituksen jäsen, joka on 10 a §:n nojalla esteellinen päättämään toimesta, ei saa ottaa osaa tällaisen toimen sisäiseen valvontaan.

12 j §

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä:
1) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä;
2) sisäpiiri-ilmoituksen sisällöstä ja tekotavasta;
3) työeläkevakuutusyhtiön sisäpiirirekisterin sisällöstä ja tietojen merkintätavasta;
4) 9 g §:ssä tarkoitetuista ilmoituksista.

13 a §

Hallituksen tehtävät tilintarkastuksen aikana

Työeläkevakuutusyhtiön hallituksen on seurattava tilintarkastusta sekä seurattava ja arvioitava tilintarkastajan riippumattomuutta ja erityisesti tämän harjoittamaa muiden palveluiden kuin tilintarkastuspalveluiden tarjoamista.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

2.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 9 b ja 9 e §:n muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 9 b ja 9 e §:n muuttamisesta annetun lain (947/2016) voimaantulosäännöksen 2 momentti seuraavasti:

— —

Hallintoneuvoston kokoonpanoon ennen vuonna 2019 valittavan hallintoneuvoston valintaa sovelletaan 9 b §:n 2 momenttia sellaisena kuin se oli 31 päivänä joulukuuta 2016. Hallituksen kokoonpanoon ennen vuodelle 2020 valittavan hallituksen valintaa sovelletaan 9 e §:n 3 momenttia sellaisena kuin se oli 31 päivänä joulukuuta 2016. Hallituksen kokoonpanon tulee olla lailla 947/2016 muutetun 9 e §:n 3 momentin mukainen 1 päivästä tammikuuta 2020 alkaen.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

3.

Laki

eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään eläkesäätiölakiin (1774/1995) uusi 6 f § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

6 f §

Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavan AB-eläkesäätiön ja B-eläkesäätiön hallituksen on vahvistettava periaatteet siitä, miten eläkesäätiön omistuksista muissa yhteisöissä johtuvia oikeuksia käytetään (*omistajaohjauksen periaatteet*). Omistajaohjauksen periaatteissa on arvioitava myös eläkesäätiön toimitusjohtajan ja palveluksessa olevien henkilöiden muiden yhteisöjen tai säätiöiden hallintoelinten jäsenyydet ottaen huomioon eläkesäätiön edut.

Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavan AB-eläkesäätiön B-osaston ja B-eläkesäätiön omistajaohjauksen periaatteissa on kuvattava yleisellä tasolla sellaisten 1 momentissa tarkoitettujen kohdeyhteisöjen osalta, joiden osakkeet ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla Euroopan talousalueella:

1) miten omistajaohjaus liittyy sijoitusstrategiaan;

2) menettelytavat kohdeyhteisöiden toiminnan seuraamiseksi sijoitusstrategian kannalta merkityksellisissä asioissa;

3) menettelytavat äänioikeuden ja muiden osakkeisiin liittyvien oikeuksien käyttämiseksi kohdeyhteisöissä;

4) miten eläkesäätiö käy vuoropuhelua kohdeyhteisöiden, niiden muiden osakkeenomistajien ja sidosryhmien kanssa;

5) miten eläkesäätiö tunnistaa, ehkäisee ja estää vaikuttamiseen liittyviä eturistiriitoja.

Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavan AB-eläkesäätiön B-osaston ja B-eläkesäätiön on julkistettava internetsivuillaan tai pidettävä muutoin vastaavalla tavalla yleisesti saatavilla maksutta omistajaohjauksen periaatteet.

Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavan AB-eläkesäätiön B-osaston ja B-eläkesäätiön on julkistettava internetsivuillaan tai pidettävä muutoin vastaavalla tavalla yleisesti saatavilla maksutta 2 momentissa tarkoitetut tiedot ja niiden osalta vuosittainen selvitys omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanosta. Jos eläkesäätiö ei kuitenkaan omistajaohjauksen periaatteissaan laadi kuvausta 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista kokonaan tai osittain taikka julkista niitä tietoja tai niitä koskevaa selvitystä omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanosta, sen on julkistettava selvitys poikkeamisen syistä.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

4.

Laki

vakuutuskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään vakuutuskassalakiin (1164/1992) uusi 9 f § seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

9 f §

Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavan eläkekassan hallituksen on vahvistettava periaatteet siitä, miten eläkekassan omistuksista muissa yhteisöissä johtuvia oikeuksia käytetään (*omistajaohjauksen periaatteet*). Omistajaohjauksen periaatteissa on arvioitava myös eläkekassan toimitusjohtajan ja palveluksessa olevien henkilöiden muiden yhteisöjen tai säätiöiden hallintoelinten jäsenyydet ottaen huomioon eläkekassan edut.

Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavan eläkekassan omistajaohjauksen periaatteissa on kuvattava yleisellä tasolla sellaisten 1 momentissa tarkoitettujen kohdeyhteisöjen osalta, joiden osakkeet ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla Euroopan talousalueella:

1) miten omistajaohjaus liittyy sijoitusstrategiaan;

2) menettelytavat kohdeyhteisöiden toiminnan seuraamiseksi sijoitusstrategian kannalta merkityksellisissä asioissa;

3) menettelytavat äänioikeuden ja muiden osakkeisiin liittyvien oikeuksien käyttämiseksi kohdeyhteisöissä;

4) miten eläkekassa käy vuoropuhelua kohdeyhteisöiden, niiden muiden osakkeenomistajien ja sidosryhmien kanssa;

5) miten eläkekassa tunnistaa, ehkäisee ja estää vaikuttamiseen liittyviä eturistiriitoja.

Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavan eläkekassan on julkistettava internetsivuillaan tai pidettävä muutoin vastaavalla tavalla yleisesti saatavilla maksutta omistajaohjauksen periaatteet.

Lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavan eläkekassan on julkistettava internetsivuillaan tai pidettävä muutoin vastaavalla tavalla yleisesti saatavilla maksutta 2 momentissa tarkoitetut tiedot ja niiden osalta vuosittainen selvitys omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanosta. Jos eläkekassa ei kuitenkaan omistajaohjauksen periaatteissaan laadi kuvausta 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista kokonaan tai osittain taikka julkista niitä tietoja tai niitä koskevaa selvitystä omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanosta, sen on julkistettava selvitys poikkeamisen syistä.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

5.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään merimieseläkelakiin (1290/2006) uusi 184 b § seuraavasti:

184 b §

Omistajaohjauksen periaatteet

Eläkekassan hallituksen on vahvistettava periaatteet siitä, miten eläkekassan omistuksista muissa yhteisöissä johtuvia oikeuksia käytetään (*omistajaohjauksen periaatteet*). Omistajaohjauksen periaatteissa on arvioitava myös eläkekassan toimitusjohtajan ja palveluksessa olevien henkilöiden muiden yhteisöjen tai säätiöiden hallintoelinten jäsenyydet ottaen huomioon eläkekassan edut.

Omistajaohjauksen periaatteissa on kuvattava yleisellä tasolla sellaisten 1 momentissa tarkoitettujen kohdeyhteisöjen osalta, joiden osakkeet ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla Euroopan talousalueella:

1) miten omistajaohjaus liittyy sijoitusstrategiaan;

2) menettelytavat kohdeyhteisöiden toiminnan seuraamiseksi sijoitusstrategian kannalta merkityksellisissä asioissa;

3) menettelytavat äänioikeuden ja muiden osakkeisiin liittyvien oikeuksien käyttämiseksi kohdeyhteisöissä;

4) miten eläkekassa käy vuoropuhelua kohdeyhteisöiden, niiden muiden osakkeenomistajien ja sidosryhmien kanssa;

5) miten eläkekassa tunnistaa, ehkäisee ja estää vaikuttamiseen liittyviä eturistiriitoja.

Eläkekassan on julkistettava internetsivuillaan maksutta omistajaohjauksen periaatteet.

Eläkekassan on julkistettava internetsivuillaan maksutta 2 momentissa tarkoitetut tiedot ja niiden osalta vuosittainen selvitys omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanosta. Jos eläkekassa ei kuitenkaan omistajaohjauksen periaatteissaan laadi kuvausta 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista kokonaan tai osittain taikka julkista niitä tietoja tai niitä koskevaa selvitystä omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanosta, sen on julkistettava selvitys poikkeamisen syistä.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

6.

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään maatalousyrittäjän eläkelakiin (1280/2006) uusi 119 a § seuraavasti:

119 a §

Omistajaohjauksen periaatteet

Eläkelaitoksen hallituksen on vahvistettava periaatteet siitä, miten eläkelaitoksen omistuksista muissa yhteisöissä johtuvia oikeuksia käytetään (*omistajaohjauksen periaatteet*). Omistajaohjauksen periaatteissa on arvioitava myös eläkelaitoksen toimitusjohtajan ja palveluksessa olevien henkilöiden muiden yhteisöjen tai säätiöiden hallintoelinten jäsenyydet ottaen huomioon eläkelaitoksen edut.

Omistajaohjauksen periaatteissa on kuvattava yleisellä tasolla sellaisten 1 momentissa tarkoitettujen kohdeyhteisöjen osalta, joiden osakkeet ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla Euroopan talousalueella:

1) miten omistajaohjaus liittyy sijoitusstrategiaan;

2) menettelytavat kohdeyhteisöiden toiminnan seuraamiseksi sijoitusstrategian kannalta merkityksellisissä asioissa;

3) menettelytavat äänioikeuden ja muiden osakkeisiin liittyvien oikeuksien käyttämiseksi kohdeyhteisöissä;

4) miten eläkelaitos käy vuoropuhelua kohdeyhteisöiden, niiden muiden osakkeenomistajien ja sidosryhmien kanssa;

5) miten eläkelaitos tunnistaa, ehkäisee ja estää vaikuttamiseen liittyviä eturistiriitoja.

Eläkelaitoksen on julkistettava internetsivuillaan maksutta omistajaohjauksen periaatteet.

Eläkelaitoksen on julkistettava internetsivuillaan maksutta 2 momentissa tarkoitetut tiedot ja niiden osalta vuosittainen selvitys omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanosta. Jos eläkelaitos ei kuitenkaan omistajaohjauksen periaatteissaan laadi kuvausta 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista kokonaan tai osittain taikka julkista niitä tietoja tai niitä koskevaa selvitystä omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanosta, sen on julkistettava selvitys poikkeamisen syistä.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

7.

Laki

Kevasta annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Kevasta annetun lain (66/2016) 10 § seuraavasti:

10 §

Omistajaohjauksen periaatteet

Kevan hallituksen on vahvistettava periaatteet siitä, miten Kevan omistuksista muissa yhteisöissä johtuvia oikeuksia käytetään (*omistajaohjauksen periaatteet*). Omistajaohjauksen periaatteissa on arvioitava myös Kevan toimitusjohtajan ja palveluksessa olevien henkilöiden muiden yhteisöjen tai säätiöiden hallintoelinten jäsenyydet ottaen huomioon Kevan edut.

Omistajaohjauksen periaatteissa on kuvattava yleisellä tasolla sellaisten 1 momentissa tarkoitettujen kohdeyhteisöjen osalta, joiden osakkeet ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla Euroopan talousalueella:

1) miten omistajaohjaus liittyy sijoitusstrategiaan;

2) menettelytavat kohdeyhteisöiden toiminnan seuraamiseksi sijoitusstrategian kannalta merkityksellisissä asioissa;

3) menettelytavat äänioikeuden ja muiden osakkeisiin liittyvien oikeuksien käyttämiseksi kohdeyhteisöissä;

4) miten Keva käy vuoropuhelua kohdeyhteisöiden, niiden muiden osakkeenomistajien ja sidosryhmien kanssa.

Kevan on julkistettava internetsivuillaan maksutta omistajaohjauksen periaatteet.

Kevan on julkistettava internetsivuillaan maksutta 2 momentissa tarkoitetut tiedot ja niiden osalta vuosittainen selvitys omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanosta. Jos Keva ei kuitenkaan omistajaohjauksen periaatteissaan laadi kuvausta 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista kokonaan tai osittain taikka julkista niitä tietoja tai niitä koskevaa selvitystä omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanosta, sen on julkistettava selvitys poikkeamisen syistä.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

8.

Laki

valtion eläkerahastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään valtion eläkerahastosta annettuun lakiin (1297/2006) uusi 3 a § seuraavasti:

3 a §

Omistajaohjauksen periaatteet

Valtion eläkerahaston hallituksen on vahvistettava periaatteet siitä, miten valtion eläkerahaston omistuksista muissa yhteisöissä johtuvia oikeuksia käytetään (*omistajaohjauksen periaatteet*). Omistajaohjauksen periaatteissa on arvioitava myös valtion eläkerahaston toimitusjohtajan ja palveluksessa olevien henkilöiden muiden yhteisöjen tai säätiöiden hallintoelinten jäsenyydet ottaen huomioon valtion eläkerahaston edut.

Omistajaohjauksen periaatteissa on kuvattava yleisellä tasolla sellaisten 1 momentissa tarkoitettujen kohdeyhteisöjen osalta, joiden osakkeet ovat kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla Euroopan talousalueella:

1) miten omistajaohjaus liittyy sijoitusstrategiaan;

2) menettelytavat kohdeyhteisöiden toiminnan seuraamiseksi sijoitusstrategian kannalta merkityksellisissä asioissa;

3) menettelytavat äänioikeuden ja muiden osakkeisiin liittyvien oikeuksien käyttämiseksi kohdeyhteisöissä;

4) miten valtion eläkerahasto käy vuoropuhelua kohdeyhteisöiden, niiden muiden osakkeenomistajien ja sidosryhmien kanssa.

Valtion eläkerahaston on julkistettava internetsivuillaan maksutta omistajaohjauksen periaatteet.

Valtion eläkerahaston on julkistettava internetsivuillaan maksutta 2 momentissa tarkoitetut tiedot ja niiden osalta vuosittainen selvitys omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanosta. Jos valtion eläkerahasto ei kuitenkaan omistajaohjauksen periaatteissaan laadi kuvausta 2 momentissa tarkoitetuista tiedoista kokonaan tai osittain taikka julkista niitä tietoja tai niitä koskevaa selvitystä omistajaohjauksen periaatteiden täytäntöönpanosta, sen on julkistettava selvitys poikkeamisen syistä.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

9.

Laki

työntekijän eläkelain 168 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työntekijän eläkelain (395/2006) 168 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 317/2015, sekä

lisätään 168 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1112/2007, 317/2015 ja 69/2016, uusi 4 momentti seuraavasti:

168 §

Laskuperusteiden laatiminen

— —

Osakkeiden keskimääräisellä vuosituottoprosentilla tarkoitetaan tämän lain mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten ja Merimieseläkekassan eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja sijoitusten hajauttamisesta annetun lain (315/2015) 11 §:ssä tarkoitetulla kehittyneissä valtioissa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteina olevien osakkeiden keskimääräistä

vuosituottoa vähennettynä yhdellä prosenttiyksiköllä. Keskimääräinen vuosituottoprosentti lasketaan eläkelaitosten osaketuottojen painotettuna keskiarvona siten, että yksittäisen eläkelaitoksen tai Merimieseläkekassan vaikutus prosenttiin ei ole liian suuri suhteessa muihin eläkelaitoksiin. Keskimääräisen vuosituottoprosentin laskee Eläketurvakeskus eläkelaitosten antamien tietojen perusteella.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset yksittäisen eläkelaitoksen tai Merimieseläkekassan enimmäispaino-osuudesta vuosituottoprosentin laskennassa.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

Helsingissä 21.2.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Martti Mölsä sin
jäsen Petri Honkonen kesk
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Laura Huhtasaari ps
jäsen Lauri Ihalainen sd
jäsen Katri Kulmuni kesk
jäsen Eero Lehti kok
jäsen Lea Mäkipää sin
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd
jäsen Arto Pirttilahti kesk
jäsen Hanna Sarkkinen vas
jäsen Ville Skinnari sd
varajäsen Lasse Hautala kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller